

Olga Romanowska-Grabowska

Izdebno, gm. Rogowo, woj.
bydgoskie. Stanowisko 5

Informator Archeologiczny : badania 12, 85-86

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IZDEBNO, gm. Rogowo
woj. bydgoskie
Stanowisko 5

Biuro Badań i Dokumentacji
Zabytków
w Bydgoszczy
Klub Archeologii Podwoe-
nej "Tryton"
w Bydgoszczy

Badania prowadziła mgr Olga Romanowska-Gra-
bowska. Finansował WKZ w Bydgoszczy. Czwarty
sezon badań. Osada obronna z wczesnej epoki
żelaza /HaD/.

Badania wykopaliskowe prowadzono w miejscu odkrytej, w up-
rzednich latach, drogi wjazdowej, tj. we wschodniej partii półwyspu.
Założono dwa dodatkowe wykopy /od 20/10 ćw. B i D/ w celu uchwycenia
dalszego odcinka odsłoniętej drogi oraz bramy wjazdowej do grodu.
Droga wjazdowa szerokości ca 5 m biegnie w stosunku do wału prawie
prostopadle, a po minięciu jego wewnętrznej linii, przechodzi w jedną
z ulic poprzecznych. Droga ta łączy wschodni brzeg jeziora poprzez
most z bramą grodu oraz jak wykazały podwodne badania, ma powiąza-
nia z okrężną ulicą, biegnącą poza wałem, po wschodniej stronie
półwyspu.

Na odc. 10/20 ćw. B. omawiana droga zwęża się do szerokości 3,80 m
i skręca prawie pod kątem 45° w kierunku bramy.
Odkryta w Izdebnie brama wjazdowa do grodu znajdowała się w przerwie
wału obronnego. Tworzyły ją wysunięte poza wał dwa rzędy równoległe
biegnących słupów, otaczających z dwóch stron ulicę wjazdową. Długość
bramy wynosiła ca 7 m, szerokość w świetle wjazdu 2,51 m i 3,78 m
od wnętrza grodu.

Do ciekawych odkryć należy zaliczyć odsłonięte w bramie dREW-
niane rynny, usytuowane wzdłuż skrzyń wału, po obu stronach drogi
wjazdowej, odprowadzające do poziomu falochronu, wodę ściekającą
ze ścian wału. Falochron natomiast, wykonany z 9 rzędów pali dębowych,
wbijanych ukośnie, znajdował się między drogą wjazdową a wałem.
Podobny falochron, wykonany z 4 rzędów pali chronił tę drogę od strony
jeziora.

Zarówno brama jak i droga wjazdowa nosiły ślady niejednokrotnych napraw
i przeróbek. Całość omawianych konstrukcji pokrywała warstwa spale-
nizny.

Analiza dendrologiczna pobranych próbek wykazała, że wał, droga dojaz-
dowa i most wykonane były z drewna dębowego, natomiast do wszelkich
napraw używano drewna sosnowego, brzozy i olszy oraz drewna dębowego
do napraw konstrukcji narażonych na bezpośrednie działanie wody.

Badania dostarczyły jednocześnie szeregu informacji na tematy
budowy umocnień obronnych grodu.

Na odcinku 20/10 ów.D odsłonięto 3 skrzynie wału, przylegające do drogi wjazdowej. Zbudowano je z dębowych pali łączonych na zrab i wypełnione piaskiem oraz kamieniami. U podstawy wał wzmocniony został podłużnymi legarami i dodatkowymi poprzecznymi belami, tworzącymi terasę. Konstrukcję tę od zewnętrznej strony zabezpieczały gęsto wbijane pale /tzw. piloty/, do których bezpośrednio przylegał falochron. Do budowy teras palisadowych w Izdebnie użyto dyli kluczowato zakończonych. Do skrzyń dostawiono trapezowy klin stanowiący narożnik wału. Między tym klinem a drogą poprzeczną odsłonięto dużych rozmiarów słup dębowy wzmocniony kamieniami, być może stanowiący element związany z umocowaniem właśnie w tym miejscu wrót, tj. na wewnętrznej linii wału.

W trakcie wykopalisk wydobyto liczny materiał ruchomy - fragmenty naczyń, kości zwierzęce i fragmenty przedmiotów metalowych, datowanych na okres halsztacki.

Równoległe z pracami na lądzie, realizowano badania podwodne przy wschodnim brzegu półwyspu. Za pomocą motopompy, z odpowiednio zredukowanym ciśnieniem wody, odsłonięto na odcinku ca 16 m omawianą już uprzednio - ulicę okrężną, biegnącą poza wałem oraz falochron - zlokalizowany między tą ulicą a wałem.

Wydobyto, w ramach wytycznych sektorów prac podwodnych, w obrębie omawianych konstrukcji, zabytki ruchome - fragmenty ceramiki, zabytki metalowe /haki, okucia, fragmenty noży/ - datowane na okres halsztacki /93% zabytków/ i na okres wczesnego średniowiecza.

JANOWICE, gm. Słaboszów
woj. kieleckie

patrz
wczesne średniowiecze

JANÓWEK, gm. Skrzyszew
woj. warszawskie
Stanowisko 1

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadzili dr Jerzy Głosik i mgr Michał Dessoulavy. Finansowało PMA. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne typu "żużyckokłoszowego", późno - halsztackie oraz z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego epoki żelaza. Osada współczesna cmentarzyska oraz ślady osadnictwa ze starszych epok, między innymi kultury pucharów lejkowatych.

Prace wykopaliskowe prowadzone były jednocześnie w dwóch partiach rozległego /znaleziska archeologiczne na przestrzeni kilku hektarów/ tarasu nadzalewowego starorzecza Narwi, obejmującego stanowisko 1.